

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Aika 22.01.2019, klo 16:00 - 17:37
Paikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Käsitellyt asiat

- § 7 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 8 Pöytäkirjan tarkastus**
- § 9 Ajankohtaiskatsaus**
- § 10 Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen**
- § 11 Hämeen Kuljetus Oy:n ympäristöluvan muutoshakemus - lausuntopyyntö**
- § 12 Rakennuslupahakemus, Ranta-Tampellan katu 3 (18-1167-R) 837-109-0420-0011**
- § 13 Rakennuslupahakemus, Sarvijaakonkatu 1a (19-0026-R), 837-119-0835-0039**
- § 14 Rakennuslupahakemus, Ahlmanintie 53 B (19-0036-R) 837-15-0564-0001, aloittamisoikeus**
- § 15 Tiedotusasiat**

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Saapuvilla olleet jäsenet

Sirniö Ilpo, puheenjohtaja
Ahonen Reeta, saapui 16:04
Kampman Ulla
Lindbom Kari
Lydén Erik
Mäkeläinen Suvi
Salonen Antti
Suoniemi Juhana, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Stenhäll Jaakko, kaupunginhallituksen edustaja, saapui 16:14, poistui 17:05
Willberg Harri, ympäristönsuojelupäällikkö, esittelijä
Muttonen-Mattila Eija, rakennustarkastaja, esittelijä
Ruonala Heidi, lakimies
Nikupaavo-Oksanen Tarja, viestintäsuunnittelija
Koivumäki Jonna, pöytäkirjanpitäjä, sihteeri

Poissa

Höyssä Matti, 1. varapuheenjohtaja
Nisumaa-Saarela Katja

Allekirjoitukset

Ilpo Sirniö
Puheenjohtaja

Jonna Koivumäki
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

24.01.2019

Antti Salonen

Juhana Suoniemi

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 25.1.2019 kaupungin internetsivuille
www.tampere.fi

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

25.01.2019

Jonna Koivumäki, pöytäkirjanpitäjä

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 7

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Kokouksen käsittely

Reeta Ahonen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 8

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Antti Salonen ja Juhana Suoniemi (varalle Ulla Kampman).

Perustelut

Pöytäkirjan tarkastus Keskusvirastotalossa viimeistään torstaina 24.1.2019.

Jos pöytäkirjantarkastajaksi esitettävä tietää olevansa estynyt silloin suorittamasta tarkastusta tai tietää joutuvansa poistumaan tästä kokouksesta ennen sen päättymistä, on siitä ilmoitettava.

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 9

Ajankohtaiskatsaus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Merkitään katsaus tiedoksi.

Kokouskäsitely

Jaakko Stenhäll saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Katsaus ympäristö- ja rakennusjaoston ajankohtaisiin asioihin:

- Ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnot, Harri Willberg

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 10

Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten päivittäminen

TRE:6518/11.01.00/2018

Valmistelija / lisätiedot:
Harri Willberg

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristötarkastaja Tiina Ryyppö, puh. 040 806 2138, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Harri Willberg, Ympäristönsuojelupäällikkö

Päätösehdotus oli

Kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi esitetään liitteenä oleva, saatujen kommenttien pohjalta muokattu ehdotus Tampereen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiksi perusteluineen. Uudistetut ympäristönsuojelumääräykset astuvat voimaan 1.4.2019 ja niillä kumotaan aiemmin kaupunginvaltuustossa 27.5.2013 hyväksytyt ympäristönsuojelumääräykset.

Perustelut

Ympäristönsuojelulain 527/2014 202 § nojalla kunta voi antaa tämän lain täytäntöön panemiseksi kunnan ympäristönsuojelumääräykset. Ympäristönsuojelumääräysten tavoitteena on estää ympäristön pilaantumista. Ne ovat valtuuston hyväksymiä kunnallisia määräyksiä, jotka täydentävät olemassa olevaa ympäristölainsäädäntöä. Tampereen kaupungin voimassa olevat ympäristönsuojelumääräykset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.5.2013.

Ympäristönsuojelumääräyksiä on tarpeen päivittää ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säädösten muutosten vuoksi. Määräysten päivittämistä on valmisteltu Tampereen kaupunkiseudun kuntien ympäristöviranhaltijoiden työryhmässä, joka työnsä tuloksena laati luonnoksen uusiksi ympäristönsuojelumääräyksiksi. Kukin kunta on muokannut luonnosta paikalliset olosuhteensa huomioiden.

Luonnos ympäristönsuojelumääräyksistä perusteluineen on ollut nähtävillä 5.10.-5.11.2018. Luonnoksesta saatiin kolme lausuntoa. Ympäristönsuojelumääräyslunnosta ja sen perusteluja on muokattu

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

esityslistan liitteenä olevasta ympäristönsuojeluyksikön vastauksesta ilmi käyvällä tavalla. Lisäksi luonnokseen on yleisiä määräyksiä ja jätevesiä koskevien pykälien osalta tehty pieniä tarkennuksia

Lausunnot

Tiivistelmä lausunnoista sekä ympäristönsuojeluyksikön vastaukset niihin ovat esityslistan liitteenä.

Tiedoksi

Pirkanmaan ELY-keskus, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto, Tiina Ryyppö, Harri Willberg

Liitteet

- 1 Ehdotus Tampereen kaupungin yleiseksi ympäristönsuojelumääräyksiä ja niiden perusteluiksi.docx
- 2 Tiivistelmä lausunnoista sekä ympäristönsuojeluyksikön vastaukset niihin.docx
- 3 Pohjavesialueet kantakaupunki.jpg
- 4 Pohjavesialueet_pohjoinen suuralue.jpg

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 11

Hämeen Kuljetus Oy:n ympäristöluvan muutoshakemus - lausuntopyyntö

TRE:8296/11.01.00/2018

Valmistelija / lisätiedot:
Harri Willberg

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristötarkastajat Jaana Lappeteläinen, puh. 040 806 3448, Jouni Lehtonen, puh. 050 328 5969, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 0401241626, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Harri Willberg, Ympäristönsuojelupäällikkö

Päätösehdotus oli

Lausuntona Kangasalan viranomaislautakunnalle Hämeen Kuljetus Oy:n ympäristölupahakemuksesta annetaan oheinen ympäristönsuojeluyksikön selvitys.

Perustelut

Kangasalan kaupungin viranomaislautakunta pyytää Tampereen kaupungin

ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa 21.1.2019 mennessä Hämeen Kuljetus Oy:n voimassa olevan ympäristöluvan muutoshakemuksesta Kangasalla Matkajärvellä lähellä Tampereen kaupungin rajaa Dnro TE 1036/2014.

Hämeen Kuljetus Oy:lle on Kangasalan rakennus- ja ympäristölautakunnan kokouksessa

29.4.2015 § 59 myönnetty 5 vuoden määräaikainen ympäristölupa kiven murskaukseen, mullan valmistukseen vastaanotetuista maa-aineksista ja tuhkasta, haketukseen sekä myöhemmin on myönnetty lupa pulveroidun betonin varastointiin ja murskaukseen.

Edellä mainittuun toimintaan toiminnanharjoittaja haluaa lisätä purkubetonin, tiilen, voimalaitostuhkien ja purkuasfaltin jalostuksen / käsittelyn MARA (Valtioneuvoston asetus eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa 843/2017) kelpoiseksi

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

CE-merkityksi maanrakennustuotteeksi sekä käsittelykentän rakentamisen edellä mainituilla uusiomateriaaleilla. Hakijalla on tarkoitus rakentaa Ruutanen ja Suinulan asemakaava-alueen (Tarastenjärvi) korttelin 8200 ja Piikiventien esitäytöt sekä kenttä ja piha-alueiden ja rakennusten alojen rakennekerrokset (Ruutanantie ja valtatie 9:n välinen alue). Kortteli KTY-8 ei kuulu toiminta-alueeseen. Toimintaa suoritetaan kiinteistöllä 211-

448-1-331, Ruutanantien ja vt 9:n väliselle alueella. Lisäksi lupaan haetaan jatkoa vuoteen 31.12.2030.

Kangasalan kaupungin viranomaislautakunnalle annetaan seuraava lausunto

Hakemuksen mukaan alueelle rakennetaan maksimissaan 4,3 m:n paksuiset jätekerrokset. Hakemuksessa kerrotaan, ettei kenttää välttämättä päällystetä, vaan peitetään ja todetaan, että haitta-aineiden liukeneminen on merkityksetöntä. Peitetystä rakenteesta haitta-aineita kuitenkin liukenee enemmän kuin päällystetystä, koska pinta ei ole tiivis. Myös mitä massiivisempi rakenne on, sitä enemmän siinä on mahdollisesti liukenevia haitta-aineita.

Käytettäville jätemateriaaleille esitetyt raja-arvot ovat MARA-asetuksen mukaiset raja-arvot päällystetyille väylärakenteelle tai teollisuusrakennusten alle, jotka ovat suurempia kuin kenttärakenteelle MARA:ssa asetetut. Hankkeessa kyse on kuitenkin kentästä, ei väylästä. Vaikka alueelle rakennetaan rakennuksia, kaikki jätetäyttö ei jää rakennusten alle. Täytön kerrosvahvuudet ovat suurempia kuin mille raja-arvot on MARA:ssa määritetty.

Haitta-aineiden ympäristöön leviämisen estämiseksi tulisikin siksi selvittää laskennallisesti peittämällä tehdyn ja maksimaalisen jätekerroksen (4,3 m) toteutettavan kenttärakenteen haitta-aineiden maksimaalinen liukenevuus ja osoittaa, ettei ko. kenttärakenne aiheuta ympäristön pilaantumista tai raja-arvot pitää määrätä luvassa esitettyä alhaisemmiksi. Jos ei osoiteta laskennallisesti muuta, raja-arvojen tulisi olla korkeintaan MARA:ssa määrätyn peitetyn kenttärakenteen raja-arvojen suuruiset. Samoja MARA:ssa määrättyjä peitetyn kenttärakenteen liukoisuuden raja-arvoja tulisi soveltaa myös alueella hyödynnettäviin pilaantuneisiin maihin.

Tiedoksi

ymparistonsuojelu@kangasala.fi, Jaana Lappeteläinen, Jouni Lehtonen

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 12

Rakennuslupahakemus, Ranta-Tampellan katu 3 (18-1167-R) 837-109-0420-0011

TRE:8420/10.03.01/2018

Valmistelija / lisätiedot:
Eija Muttonen-Mattila

Valmistelijan yhteystiedot

lupa-arkkitehti Annika Alppi, puh. 040 806 2639 ma-ke klo 11.30-13.00,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Eija Muttonen-Mattila, Rakennustarkastaja

Päätösehdotus oli

Asunto Oy Tampereen Rantakaaren rakennuslupahakemus hyväksytään
liitteessä mainituin ehdoin.

Perustelut

Rakennuslupa, MRL 125.2 §

Pysäköintihallirakennuksen laajentaminen asuinrakennuksella.

Tiedoksi

Rakennusvalvonta

Liitteet

1 Toimenpideselvitys ja lupaehdot, pöytäkirja

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 13

Rakennuslupahakemus, Sarvijaakonkatu 1a (19-0026-R), 837-119-0835-0039

TRE:113/10.03.01/2019

Valmistelija / lisätiedot:
Eija Muttonen-Mattila

Valmistelijan yhteystiedot

lupa-arkkitehti Minna Järvinen, puh. 040 806 2441 ma-ke klo 11.30-13.00,
minnamaarit.jarvinen@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Eija Muttonen-Mattila, Rakennustarkastaja

Päätösehdotus oli

Asunto Oy Tampereen Kalevan Paletti 2:n rakennuslupahakemus
hyväksytään liitteissä mainituin ehdoin.

Kokouskäsitely

Jaakko Stenhäll poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Rakennuslupa, MRL 125.1 §

Asuinkerrostalon rakentaminen.

Tiedoksi

Rakennusvalvonta

Liitteet

1 Toimenpideselvitys ja lupaehdot, pöytäkirja

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 14

Rakennuslupahakemus, Ahlmanintie 53 B (19-0036-R) 837-§15-0564-0001, aloittamisoikeus

TRE:8425/10.03.01/2018

Valmistelija / lisätiedot:
Eija Muttonen-Mattila

Valmistelijan yhteystiedot

lupa-arkkitehti Annika Alppi, puh. 040 806 2639 ma-ke klo 11.30-13.00,
etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Eija Muttonen-Mattila, Rakennustarkastaja

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupungin rakennuslupahakemus hyväksytään liitteessä
mainituin ehdoin ja

Tampereen kaupungin hakemus aloittaa rakennustyöt ennen päätöksen
lainvoimaisuutta hyväksytään.

Perustelut

Rakennuslupa, MRL 125.1 § ja aloittamisoikeus, MRL 144 §

Sosiaalitoimen rakennuksen ja talousrakennuksen rakentaminen.

Tiedoksi

Rakennusvalvonta

Liitteet

1 Toimenpideselvitys ja lupaehdot, pöytäkirja

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 15

Tiedotusasiat

TRE:1489/05.00.01/2018

Valmistelija / lisätiedot:
Arja Kekäläinen

Valmistelijan yhteystiedot

Hallintokoordinaattori Arja Kekäläinen, puh. 050 555 9467, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Eija Muttonen-Mattila, Rakennustarkastaja

Päätösehdotus oli

Vanhusneuvoston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Perustelut

Vanhusneuvosto esitti aloitteenaan, että vanhusneuvoston kanta lain edellyttämästi selvitettäisiin aina ennen kuin luottamuselimet tekevät ikäihmisille merkittävässä asioissa päätöksiä ja että tämän kannan selvittäminen tarvittaessa tehdään pyytämällä vanhusneuvoston edustaja asiantuntijaksi kyseessä olevan asian käsittelyyn esimerkiksi lautakuntaan. Hallintojohtaja on kirjeellään 8.1.2019 antanut aloitteeseen vastauksen. Aloite ja siihen annettu vastaus ovat pykälän liitteinä.

Tiedoksi

Kirsi Nurmio/vanhusneuvosto

Liitteet

- 1 Vanhusneuvoston aloite
- 2 Vastaus vanhusneuvoston aloitteeseen

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§7, §8, §9, §10, §11, §15

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhalti-jayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Valitusosoitus

§12, §13, §14

Valitusosoitus

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Rakennus- ja toimenpidelupa

Valitusoikeus on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen); sekä
- 4) kunnalla

Purkamis- ja maisematyölupa

Valitusoikeus on:

- 1) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen);
- 2) kunnan jäsenellä; sekä
- 3) kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on valitusoikeus rakennuksen purkamista koskevasta päätöksestä myös silloin, kun rakennus on valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävä. Jos rakennusluvan mukainen rakentaminen merkitsee purkamislupaa edellyttävän valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävän rakennuksen purkamista, valitusoikeus rakennusluvasta on myös elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella.

Maa-aineslain mukainen ottamislupa

Valitusoikeus on:

- 1) asianosaisella;
- 2) kunnan jäsenellä;
- 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Asiakirja on sähköisesti hyväksytty päätöksentekojärjestelmässä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Päätös on annettu julkipanon jälkeen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Päätöksen antamispäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluihminen tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmän on valittajan tai valituskirjelmän muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjelmän, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.